רשות הטבע והגנים
לשכת סמנכ"ל
אגף הסברה

דף תשובות לחידון העקרבים:

1) לאיזו קבוצת בעלי חיים שייכים העקרבים?

א. פרוקי רגליים ב. זוחלים

הגוף של העקרבים (כמו של חרקים ועכבישים) מורכב פרקים (כמו חתיכות שמתחברות זו לזו)

2) כמה רגליים לעקרבים?

א. 6 ב. 8

8 רגליים, ו-2 ידיים, שהן צבתות ונקראות רגלי-בחנין

3) האם כל העקרבים ארסיים?

א. כן ב. לא

מכיוון שאנחנו לא מומחי עקרבים, כפי שאוהד היה, אנחנו נתייחס לכל העקרבים כאילו הם מסוכנים **ולא ניגע בהם!** ישנם אנשים שאלרגיים לעקיצות עקרב, כפי שישנם אלרגיים לעקיצות דבורה. **חשוב לזכור: העקרבים ארסיים, לכן בכל מפגש עימם יש להביט בהם ממרחק ובזהירות הנדרשת.**

4) כמה מיני עקרבים ידועים כיום בישראל?

א. 24 ב. 8

בישראל 24 מיני עקרבים, כשמתוכם רק ארבעה נחשבים מסוכנים לאדם.

5) מי נחשב לעקרב המסוכן בארץ ואחד המסוכנים בעולם?

א. עקצן צהוב ב. צרבן ישראלי

6) למה יש לעקרבים ארס?

א. להגנה ולשיתוק טרף

ב. לעקרבים עמידות לארס, והוא משמש אותם למאכל, כמו דבש אצל הדבורים

העקרבים שולטים בכמות הארס שהם משתמשים בה. אם יתפסו חיה קטנה לא יעקצו כלל, וישתמשו בצבתות בלבד. לפעמים יחדירו מעט ארס. העקרב אכן עמיד בפני הארס של עצמו ושל עקרבים מאותו המין.

7) האם עקרבים צהובים מסוכנים משחורים?

א. כן ב. לא

ישנם עקרבים צהובים לא מסוכנים, וישנם עקרבים שחורים קטלניים מאוד.

8) מה עקרבים אוכלים?

א. עלים ירוקים ופירות אדומים ב. בעלי חיים קטנים

9) האם עקרבים צריכים לאכול בכל יום?

א. כן ב. לא

עקרבים יכולים לשרוד תקופה ארוכה ללא מזון. הם יכולים שלא לאכול במשך שבועות. ישנם מינים שיכולים לא לאכול חצי שנה ואף שנה.

10) איך מגיעים עקרבים לעולם?

א. הם בוקעים מביצים שאמא עקרבה מטילה

ב. יוצאים עקרבונים קטנים היישר מגוף האם (השרצה)

הצאצאים הקטנים שיוצאים מהאמא מטפסים על גבה ונשארים שם למספר ימים. כך הם מוגנים בתחילת חייהם.

11) איך ניתן לזהות עקרבים בקלות בלילה?

א. עם פנס אולטרה-סגול

ב. עם משקפיים תרמיות

בשלד החיצוני של העקרב, חומרים מחזירי אור, הגורמים להם להראות זוהרים כשמאירים עליהם עם פנס אולטרה-סגול (UV)/ מדענים לא בטוחים מה היתרון בכך.

12) מה ניתן להפיק מארס עקרבים?

א. תרופות שונות ב. סוכריות

מארס עקרבים מפיקים כיום חומרים לתרופות מגוונות, ביניהן לסרטן המוח, למחלות לב ולבלב וכמשככי כאבים.

13) האם עקרבים הם יצורים עתיקים?

א. כן ב. לא

עקרבים נחשבים עתיקים אפילו מהדינוזאורים. העקרבים על כדה"א למעלה מ-437 מיליוני שנים (דינוזאורים הופיעו לפני כ-250 מיליוני שנים). מאובני עקרבים בני מיליוני שנים, זוהרים גם עכשיו תחת פנסי אולטרה סגול.

14) מיהו העקרב הגדול בארץ?

א. עקצן צהוב ב. נבו יריחו

נבו יריחו מגיע לגודל של 15 ס"מ. בגלל הופעתו המרשימה ומזגו הנוח, הוא נאסף בשנים האחרונות לצורכי מסחר ומכירה בחו"ל, דבר הפוגע באוכלוסייתו המקומית.

15) מיהו העקרב הלאומי שזכה בתחרות בשנת 2018?

א. עקצן צהוב ב. נבו יריחו

ב-2018 התקיימה תחרות, שבה אנשים הצביעו מהבית. בשלב הגמר, הקרב היה צמוד בין נבו יריחו לעקצן צהוב. לבסוף, ובהפרש של קולות בודדים, הכריעו הגולשים לטובת נבו יריחו.

16) האם עקרבים מתנשלים?

א. כן ב. לא

במהלך הגדילה מצעיר לבוגר, עקרבים משילים את המעטפת החיצונית של גופם כחמש עד שש פעמים.

17) היכן חיים העקרבים?

א. בכל מקום בכדור הארץ ב. מעדיפים מקומות חמים וצחיחים

בעולם, העקרבים חיים כמעט בכל אזור יבשתי שאינו קר מאוד. הם חיים במחילות בקרקע, בנקיקי סלעים, מתחת לאבנים, על עצים ובתוך נשורת עלים. בישראל, עקרבים נמצאים בכל מקום, כשמחצית המינים חיים במדבר.

18) מה צריך לעשות כשנעקצים ע"י עקרב?

א. להירגע, להניח קרח, לקבע את המקום, ולהתפנות לביה"ח

ב. למצוץ את המקום ולהניח חסימה על העקיצה

כשנעקצים ע"י עקרב (או מוכשים ע"י נחש), עדיף לזוז כמה שפחות, כדי לא להמריץ את זרימת הדם בגוף ובכך את זרימת הארס בגוף. הקיבוע עוזר בכך. גם הקרח מאט את התפשטות הארס. כדאי להתפנות לבי"ח. כדאי לצלם את העקרב או לתאר אותו, על מנת שיוכלו לזהותו בביה"ח ולתת טיפול מתאים במהירות.

19) מה גודלו של העקרב הגדול בעולם?

א. 15 ס"מ ב. 21 ס"מ

מדענים מצאו בגרמניה מאובן של צבת עקרב, שהעיד על כך שהעקרב היה בגודל של 2.4 מטרים! מדענים מעריכים שבעבר הסתובבו על כדה"א עקרבי ענק (וגם ג'וקים וחרקים אחרים).

20) למה משמשות צבתות העקרב?

א. לתפיסת טרף, להגנה, לטיפוס, לחפירת מחילות ולתפיסת הנקבה על-ידי הזכר במהלך ריקוד החיזור ב. לתיפוף על הקרקע

הצבתות (רגלי הבחנין) הן איבר יעיל מאוד המסייע לעקרבים בפעולות שונות ובהחלט יתכן שתורם להישרדות רבת השנים שלהם.

21) לאיזה חודש מקושר מזל עקרב?

א. נובמבר ב. יולי

בישראל קבוצת הכוכבים עקרב מופיעה בחודשי הקיץ באופק הדרומי של השמיים (הנווטים מכנים אותו גם ג' הדרום). בחודש נובמבר העקרב לא מופיע בשמיים.

<u>למידע מעניין ברשת:</u>

/https://tevapo.co.il/scorpions

https://www.lbscience.org/blog/2018/09/14/%D7%94%D7%9B%D7%99%D7

-A8%D7%95-%D7%90%D7%AA%

-D7%A2%D7%A7%D7%A8%D7%91%D7%99%

/D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C%